

DOMOV JESENE ŽIVOTA

www.domovjesenezivota.eu

J E Š E N Á Č Í K

č. 3 / 2025

občasník klientov a zamestnancov

Redakčná rada : kolektív zamestnancov sociálneho úseku

Na všetky fotografie uverejnené v občasníku máme súhlas dotknutých osôb.

Materiál je čerpaný aj z internetu.

Milí klienti, milí kolegovia,

Leto pomaly odchádza a príroda sa mení na farebnú galériu. Jeseň je tu – tichá, pokojná a múdra. Prináša nám chvíle na zamyslenie, spomienky, ale aj nové zážitky, ktoré môžu byť rovnako krásne ako letné dni.

Jeseň opäť zaklopala na dvere nášho Domova – potichu, jemne, s dotykom ranného oparu, s vôňou čerstvo spadnutého lístia a so zlatistými lúčmi slnka, ktoré sa už neboja byť nežné. Každý rok nás toto ročné obdobie prekvapí svojou krásou. Nie hlučnou, ale tichou a múdrou. Je to čas, kedy sa príroda spomaľuje a pozýva nás, aby sme sa zastavili spolu s ňou.

Jeseň v nás prebúdza spomienky – na detstvo, na domov, na vôňu jablák a škorice, na šuchot lístia pod nohami. No zároveň nám dáva aj priestor pre prítomnosť – pre spoločné chvíle, rozhovory pri čaji, tvorenie dekorácií, spievanie známych melódii alebo len tiché pozorovanie dažďa za oknom.

V našom zariadení sa snažíme, aby bola jeseň nielen obdobím spomienok, ale aj obdobím zážitkov. Čakajú nás aktivity, ktoré zahrejú srdce – tvorivé dielne s vôňou prírody, pečenie koláčov, hudobné popoludnia aj obyčajné posedenia, ktoré bývajú tými najkrajšími, keď sú naplnené ľudskosťou a blízkosťou.

Milí kolegovia, veľmi si vážim Vašu prácu, energiu a úsmev, ktorú denne rozdáвате našim prijímateľom. Práve v jesenných dňoch, keď je svetlo kratšie a ticho dlhšie, je vaša prítomnosť tým najcennejším, čo môžeme ponúknuť – teplé slovo, ochotná ruka, pokojný pohľad.

Nech je táto jeseň pre nás všetkých časom pokoja, vďačnosti a uvedomenia si, že aj spomalenie môže byť krásne. Že aj ticho môže hovoriť a aj jemnosť môže byť silná. Prajem Vám, nech každý jesenný deň prináša niečo, čo Vás poteší – hoci len šálku teplého čaju, farbu lístia za oknom alebo úsmev niekoho blízkeho.

S úctou vaša riaditeľka

A handwritten signature in blue ink, appearing to be 'Zos'.

Jesenné mesiace

September šepká v korunách stromov,
prvé lístky zlátnu v rannom snehu slov.
Vzduch je už svieži, dni kratšie sú,
deti sa vracajú k školskému stolu.

Október kreslí paletou farieb,
červená, zlatá i hnedá sa snúbia.
Na poliach dozrieva posledný chlieb,
večere voňajú čajom a ľudia sa ľúbia.

November ticho do dlaní sadá,
hmlistý dych dvíha sa z lúk.
V srdci je spomienka, čo nikdy nezvädá,
a v duši horí plameň sviecných rúk.

Pamiatka zosnulých 2.11.

Spomínam na tých, čo tu už nie sú,
odišli navždy vďiaľ,
v srdci sa mi len spomienky nesú, už
necítim úzkosť ani žiaľ.

Spomínam na dni, keď ešte žili,
to akí boli, vidím ich tvár.
Teraz už viem, čím ma obohatili.
dali mi zrkadlo, života šlabikár.

Spomínam na ich múdre slová,
posledné slová, ktoré povzbudia
sú pre mňa ako obruč ocelová
sťa anjeli, čo ma prebudia.

Spomínam na nich zvlášť v tento deň,
keď je pamiatka zosnulých ,
srdce mi horí sťa pochodňa,
ľúto mi je časov minulých.

Október – mesiac úcty k starším

V októbri kvety vďaka kvitnú,
za roky, čo starší nám dali.
Ich múdrosť v srdciach stále svitnú,
sme vďační, že nás vychovali.

Jeseň života- budem tvoja.

Neustále ťa hľadám a potrebujem.
Už nie som sama, si stále so mnou,
to isto viem.

Bol si tu od môjho narodenia,
pomáhaš mi, vždy povieš DOVIDENIA.
V starostiach ma nikdy neopustíš,
keď zhreším , vždy mi odpustíš .

Ďakujem za to, že žiť je krásne.
Ďakujem, že aj o tebe viem písať básne.

Keď príde môj čas a ty ma k sebe
privinieš,
všetko sa láskou rozjari a budem tvoja,
vieš.

Autor: p.Helenka Tóthová klientka pavilónu B

Vôňa spomienok

Každý z nás nosí vo svojom srdci spomienky ako vzácne poklady. Niektoré sú uložené hlboko, iné sa vynoria nečakane – pri pohľade z okna, pri vôni jedla, pri tónoch piesne, ktorú sme kedysi spievali. Spomienky nemajú presné hranice. Často sa k nám vracajú, ako vôňa čerstvého chleba, ktorý piekla mama, ako smiech detí na prázdninách, ako staré rádio hrajúce v kuchyni. Možno už dnes nevládzeme tak ako kedysi, ale aj teraz máme silu – silu cítiť, myslieť, spomínať a rozdávať to, čo v nás dozrelo. Mnohé z týchto chvíľ, ktoré

sme prežili, nám ukázali, že nie všetko v živote je trvalé – zdravie, mladosť, niekedy aj blízkosť ľudí. No sú veci, ktoré zostávajú: ľudská dôstojnosť, vďačnosť, láska, viera a chuť porozprávať príbeh. **Hovorí sa, že staroba je jeseň života, no jeseň, ak sa nad tým zamyslíme, je krásne ročné obdobie. Nie je chladná ako zima, nie je uponáhľaná ako leto. Je pokojná, zlatá, mäkká. Stromy púšťajú listy, ale nerobia to so smútkom – robia to s múdrosťou.** Aj človek v starobe možno viac púšťa veci, ktoré už nepotrebuje – ale práve vtedy sa stáva plnším, farebnejším, skutočnejším. Každé naše oddelenie, každý pavilón nášho domova, je iný – niektorí z nás sú pohybliví a aktívni, iní potrebujú viac pomoci. No spomienky máme všetci. A keď ich zdieľame, spájame sa. V rozhovoroch, v tvorivých dielňach, pri omši, počas čítania alebo len pri tichom posedení. **Vtedy sa dejú malé zázraky – záblesky minulosti, ktoré zahrejú prítomnosť.** Aj teraz môžeme vytvárať spomienky. Možno sú iné než pred rokmi – tichšie, pomalšie – ale o to hrejivejšie. Možno stačí drobnosť – keď niekomu povieme: „Pamätáš sa, ako...?“ alebo keď sa usmejeme na niekoho, kto sa dnes cíti sám. Láskavosť, úsmev, ľudské slovo – to sú dary, ktoré sú stále v našich rukách. Zariadenie pre seniorov nie je miestom, kde sa život končí. Je miestom, kde môže život pokojne dozrievať. Ako krásne jablko na jeseň – nie prudko a rýchlo, ale pomaly a v úcte.

Máme čo ponúknuť. Máme komu rozprávať. Máme prečo spomínať. Nezabúdajme na to. Pretože naša vôňa spomienok sa môže stať niekoho nádejou. Hovorí sa, že smiech lieči, a kto sa smeje, ten žije dvakrát. Aj v domove, kde znie spev, rozhovory a smiech, je deň akosi krajší. Niekedy sa zasmejeme aj sami na sebe – keď päť minút hľadáme okuliare, ktoré máme na čele, alebo keď sa postavíme a zabudneme, kam sme vlastne išli. Ale veď čo – aj zabudlivosť je dôkazom toho, že toho máme veľa za sebou. Niektorí tvrdia, že staroba je ako druhé detstvo. Len s tým rozdielom, že už môžeme jesť sladké aj pred obedom, a nikto nás neposiela spať! Starnutie nie je o vráskach. Je o príbehoch, o múdrosti a o tom, že si vieme vážiť maličkosti – slnečný deň, šálku kávy, dobrú pieseň, či úsmev od spolubývajúcej. A keď si k tomu ešte pridáme trošku humoru, aj tie dni, keď nás niečo pobolieva, sú hneď o čosi ľahšie. Veď v tom je celé čaro života. Tak nezabúdajme – smiech nepozná vek.

Hodnoty podľa V. Frankla

Ústrednou témou koncepcie psychoterapie V. Frankla je vôľa k zmyslu – rozhodujúca sila pre nájdenie a naplnenie životného obsahu. Svoju teóriu mal možnosť overiť aj v praxi a pomohla mu v najťažších časoch, keď bol zajatcom v koncentračnom tábore.

Podľa Frankla je dôležité zmysel rozpoznať. Ak by sme sa pýtali na zmysel vo všeobecnosti, je to akoby sme sa pýtali stratéga na najlepší ťah v hre. Avšak zmysel môžeme rozpoznať vo vzťahu ku konkrétnemu okamihu, či ku konkrétnej osobe. Každá chvíľa má svoj špecifický zmysel, ktorý je potrebné pochopiť. V živote prinášajú zmysel úlohy, ktorým čelíme a zodpovednosť s akou k nim pristupujeme.

Zmysel života sa naplňa prostredníctvom hodnôt, ktoré Frankl rozčlenil na:

- **Tvorivé hodnoty** – naplňajú sa prostredníctvom aktivity, skutkov, práce, či zamestnania. Dôležité nie je iba to, čo človek robí, ale ako túto prácu vykonáva, ako k nej pristupuje. Svedomitosť, oduševnenie a zanieťenie, ktoré vkladá do práce. Tým, čo vkladáme do práce a do našej aktivity povyšujeme jej hodnotu.

- **Zážitkové hodnoty** – naplňajú sa pri prežívaní prítomnej chvíle. Zážitok, aký máme napr. pri koncerte, pri východe slnka, pri výstupe na vrchol hory, v nezameniteľnom čase chvíle strávenej vo dvojici. Sú to chvíle pohnutia, kedy plačeme od šťastia, či radosti. A naše prežívanie zaplavia príjemné emócie.
- **Postojové hodnoty** – vychádzajú z toho, ako sa človek stavia k situácii, ktorú nevie zmeniť, či už je situácia bezvýhodisková, alebo prináša utrpenie. Napr. v situácii, ktorú nedokážeme zmeniť, keď zostaneme na lôžku, môžeme prijať rolu obeť (sme obeťou situácie), alebo túto situáciu prijmem ako výzvu ku skúsenosti, ktorá prinesie iné situácie, ktoré už budem môcť ovplyvniť napr. Čím si vyplním čas, ktorý mám. Čítaním? Sledovaním televízie? Písaním? Rozhovormi, ktoré mi prinesú nové podnety? Alebo sa naučím niečo nové?

Hodnoty sú našimi základnými kameňmi. Na nich stavíme svoj život a opierame sa o ne. Dodávajú nám silu, motivujú nás a dávajú zmysel nášmu snaženiu. Uplatňovať hodnoty tak, aby sme spoznávali zmysel, vo výzvach a prekážkach, ktoré pred nás kladie život, je niekedy skutočnou výzvou. Občas neuškodí čeliť tejto výzve s veľkou dávkou zmyslu pre humor a optimizmu.

pripravila: Mgr. Silvia Valová

Jesenné podujatia, ktoré stoja za pozornosť

Jeseň na Slovensku prináša nielen pestré farby prírody, ale aj bohatý kultúrny život a zaujímavé podujatia. V nasledujúcich týždňoch si príde na svoje každý – milovníci hudby, tradícií, svetla i dokumentárneho filmu. Vybrali sme pre vás tie najzaujímavejšie z Bratislavy i okolia, ktoré môžete sledovať alebo si o nich aspoň prečítať.

Andrea Bocelli v Bratislave

- *Dátum:* 6. september 2025
- *Miesto:* TIPOS Aréna, Bratislava

Jeden z najznámejších tenorov sveta, taliansky spevák Andrea Bocelli, vystúpi po dlhšom čase opäť na Slovensku. Jeho koncerty sú známe svojou emóciou, silou hlasu a spojenia klasiky s populárnou hudbou. Ide o jednu z najprestížnejších hudobných udalostí tohto roka.

Bratislavský hudobný festival (BHS)

- *Dátumy:* 19. september – 5. október 2025
- *Miesto:* Slovenská filharmónia a iné sály v Bratislave

Tradičný festival klasickej hudby prinesie desiatky koncertov, kde zaznejú diela veľikánov ako Beethoven, Dvořák a aj slovenských skladateľov. Na pódiu sa predstavia špičkoví domáci i zahraniční interpreti.

BHS
60. ročník
Bratislavské
hudobné slávnosti
19. 09. – 5. 10. 2025

Pezinské vinobranie

- *Dátum:* 20. – 22. september 2025
- *Miesto:* centrum mesta Pezinok

Trojdnňový sviatok hrozna, vína a tradícií. Ulice mesta ožijú sprievodom krojovaných skupín, jarmokom, ochutnávkou burčiaku a vystúpeniami folklórnych aj moderných hudobných skupín. Oblúbené podujatie pre celú rodinu.

Sérum Light Festival

- *Dátum: 10. – 11. október 2025*
- *Miesto: Šamorín*

Festival svetla premení ulice Šamorína na pestrofarebné divadlo svetelných projekcií, interaktívnych objektov a umeleckých inštalácií. Magická atmosféra priťahuje nielen fotografov, ale aj rodiny s deťmi a seniorov.

One World Film Festival

- *Dátum: 17. – 26. október 2025*
- *Miesto: Bratislava a vybrané mestá*

Festival dokumentárnych filmov zameraný na ľudské práva, klimatické zmeny, spoločenstvo a medzinárodnú spoluprácu. Každoročne prináša silné príbehy a otvára diskusie o dôležitých témach dnešnej doby.

Folklorný festival "Pod'me do tanca"

- *Dátum: 11. – 14. november 2025*
- *Miesto: Bratislava*

Zaujímavá prehliadka slovenského aj zahraničného folklóru. Tanečné súťaže, kroje, hudba a tradície priblížia nám všetkým bohatosť kultúr a prepojenie medzi generáciami.

Tieto podujatia nielen obohacujú kultúrny život Slovenska, ale aj prinášajú dôležité posolstvá, umelecký zážitok a možnosť spojiť sa s ostatnými. Veríme, že ste si medzi nimi našli to svoje, čo Vás oslovilo alebo inšpirovalo. Aj keď sa nemôžeme všetkých osobne zúčastniť, vždy môžeme ostať v kontakte s dianím doma i vo svete. inšpirovaná práve Svätôjanskou nocou a jej magickou atmosférou .

Pripravila: Eva Vaculčíková, inštruktorka sociálnej rehabilitácie, pavilón B

Nádchovník

Milí čitatelia tento krát som si pre vás pripravila liečivú rastlinku, ktorá vás zaujala na prednáške: Spoznajme prírodu okolo nás. Často ma zastavujete a pýtate sa, že ako sa volala tá rastlinka na nádchu, keď sa cítim choro, ako ju rozmnožíte, zazimujete a môžete používať. Nádchovník ako liečivú rastlinu mnohí poznajú aj pod názvom Rýmovník, Kubánske oregano, Plektrant, Mexický či Grécky eukalyptus.

Nádchovník je rastlina z čeľade hluchavkovitých, pričom existuje vyše 350 druhov jeho odrôd. Najznámejšie odrody nádchovníka pochádzajú z dažďových pralesov v Austrálii, z južnej až juhovýchodnej Afriky, či z Ameriky. Hlavnou charakteristickou črtou nádchovníkov sú ich listy. Sú väčšinou dužnaté, zelené, alebo farebné a majú rôzne tvary a vzory. Kvetý nádchovníkov sú menšie a menej nápadné, v závislosti od konkrétneho druhu môžu kvety nadobudnúť modré, fialové, biele, alebo ružové sfarbenie. Rastlinka rastie do výšky cca 30 cm, pričom jej výhony môžu dorastať až do výšky 1 metra. Svojím vzhľadom, vôňou a chuťou pôsobí nádchovník ako zmes viacerých bylín. Špecifická aróma listov pripomína medovku, oregano, tymián, či mätu.

Pestovanie nádchovníka

Pestovanie nádchovníka je pomerne jednoduché a bezproblémové, nakoľko si nevyžaduje špeciálnu starostlivosť ani špeciálne podmienky. Nádchovník obľubuje slnečné miesta, ale nie s priamym slnečným žiarením. Na priamom slnku nádchovníku začnú žltnúť, neskôr vädnúť a odpadávať listy. Vyhovuje mu dobre priepustná pôda, najlepšie ľahšia piesočnatá, alebo hlinitá zemina. Nádchovník neprelievajte, vydrží bez vody pomerne dlho, preto polievajte až keď je pôda zvrchu suchá. Nádchovník môžete pestovať ako izbovú rastlinu, na jar a na leto ju môžete premiestniť do záhrady, na balkón, či terasu. Keďže nádchovník neznesie mráz ani teploty pod 12°C, na jeseň a zimu ho opäť presuňte do interiéru.

Využitie nádchovníka

Nádchovník sa používa prevažne na liečbu nádchy, prechladnutia, kašľa a bolesti hlavy. Má výborné protizápalové aj protiplesňové účinky. Nádchovník možno využiť aj na detoxikáciu, rovnako účinkuje pri vysokom krvnom tlaku, problémoch s trávením a obličkami. Pôsobí aj proti stresu a psychickým problémom. Je nápomocný aj pri bodnutí hmyzom - potretie postihnutého miesta nádchovníkovým listom zaručene prinesie úľavu. Silice a arómu, ktoré do vzduchu vypúšťa, podobne ako mäta a ďalšie aromatické bylinky, pôsobia na hmyz odpudzujúco. Výrazná vôňa nádchovníka Vám ich pomôže odpudiť. Nádchovník má veľký vplyv na kvalitu ovzdušia. Jeho aróma uľahčuje nie len dýchanie, ale aj prečisťuje vzduch od baktérií a mikróbov, čo môže prospieť najmä alergikom a astmatikom.

Nádchovník je využiteľný v mnohých smeroch. Vďaka silnej aróme listov si z neho môžete pripraviť čaj, sirup, tinktúru, či obklady. Svoje využitie nájde aj v kuchyni. Rozdrvené, či usušené lístky nádchovníka výborne dochutia rôzne jedlá - môžete ho využiť pri príprave mäsa, na nátierky, do rôznych dresingov a šalátov. Nádchovník jedlo nie len dochutí, ale taktiež upokojuje podráždený žalúdok a pomáha pri nadúvaní.

Čaj z nádchovníka

Príprava je veľmi jednoduchá. Dva-tri lístky z nádchovníka zalejete horúcou vodou a necháte lúhovať približne 10 minút. Dochutiť si ho môžete medom a citrónovou šťavou. Takto pripravený čaj má silnú arómu a príjemnú osviežujúcu chuť. Táto prírodná medicína vám pomôže pri prechladnutí, chrípke, bolestiach hrdla, hlavy, migréne, strese či pri úzkostiach, alebo nespavosti. Na organizmus pôsobí upokojujúco a relaxačne, zmierňuje zápalové procesy v tele a podporuje imunitný systém. Čaj nemusíte len piť, je možné ho použiť aj ako obklad na miestach, kde máte ekzém, akné alebo popáleniny.

Prichádza jesenné obdobie, opäť budeme náchylnejší na choroby a vírusové ochorenia, tak šálka nádchovníkového čaju na podporu imunity vám urobí len dobre. Ak ste si nádchovník neodniesli z prednášky a mali by ste záujem o rastlinku, len ma oslovte a rada vám prinesiem. Na zdravie ☺

Ministerstvo práce odstraňuje diskrimináciu v dôchodkoch matiek.

NAJČASTEJŠIE OTÁZKY

Prinesie nová právna úprava vyššie dôchodky štátišcom senioriek a seniorov?

Zákon, ktorým sa odstraňuje 20-ročná diskriminácia matiek, predložilo Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR do medzirezortného pripomienkového konania. Novela zákona o sociálnom poistení je zásadný krok k odstráneniu dlhoročnej nerovnosti v dôchodkovom systéme. Zmena má zabezpečiť, že starostlivosť o dieťa nebude dôvodom na nižší dôchodok. Dotkne sa približne 440 000 súčasných senioriek a seniorov, ktorí vychovávali deti.

Kľúčovým cieľom je, aby obdobie riadnej starostlivosti o dieťa bolo hodnotené tak, akoby rodič počas tejto doby riadne pracoval. „O patrenie sa týka všetkých matiek, teda matiek, ktoré sú už v súčasnosti v dôchodkovom veku, teda na dôchodku, ale aj tých matiek, ktoré ešte len do dôchodku pôjdu, teda tento zákon bude platiť aj smerom do budúcnosti, je to významné prorodinné opatrenie,“ priblížil minister práce, sociálnych vecí a rodiny Erik Tomáš. Sociálna poisťovňa po novom pri výpočte dôchodku spriemeruje zárobky pred a po období starostlivosti a z tejto sumy bude počítat aj odvody za obdobie materskej či rodičovskej dovolenky.

„Spravodlivou podmienkou ale bude, aby takýto rodič pracoval minimálne rovnako dlho, ako sa staral o dieťa. Toto je naša principiálna podmienka. Ďalším dôležitým princípom je, že nová legislatíva, nový mechanizmus, nesmie zhoršiť podmienky pre rodičov oproti súčasnému stavu, teda nemôže sa stať, že po prepočítaní dôchodku by napokon senior, seniorka mali nižšie dôchodky oproti súčasnému stavu, čiže toto je druhý dôležitý zásadný princíp tohto nášho zákona, prepočítavať sa budú starobné, predčasné a invalidné dôchodky,“ povedal minister Erik Tomáš s tým, že **Sociálna poisťovňa prepočíta približne 1 000 000 dôchodkov.**

Bez ohľadu na to, kedy sa konkrétny dôchodok prepočíta, sa seniori, seniorky nemusia báť, pretože budú prepočítané spätne k účinnosti zákona. Podľa odhadov ministerstva, sa táto zmena **pozitívne dotkne 440 000 senioriek a seniorov**, ktorí si polepšia v priemere o 180 až 200 eur ročne, pričom v prípade viacdetných rodín môže byť zvýšenie ešte vyššie. Právna poisťka zároveň garantuje, že nikto nepríde o žiadnu časť už priznaného dôchodku, nový výpočet môže dôchodok len zvýšiť. Novela sa dotkne všetkých dôchodcov, ktorí sa starali **o dieťa do 6 rokov alebo do 18 rokov pri zdravotne znevýhodnených deťoch** a tiež **všetkých novopriznávaných dôchodkov po roku 2026**.

Zvýšenie dôchodkov a prepočítavanie sa však nebude týkať všetkých rodičov. „Pamätníci si spomenú, že pred rokom 2004 sa dôchodky vypočítali z priemerného mesačného zárobku, určeného ako mesačný priemer hrubých zárobkov dosiahnutých v piatich zárobkovo najlepších kalendárnych rokoch v období posledných desiatich rokov pred rokom, v ktorom sa šlo do dôchodku. Doba výchovy detí starostlivosti o dieťa sa pritom každej žene započítala do doby zamestnania a vzhľadom na vtedy platný spôsob výpočtu dôchodkov neboli o dobu výchovy detí pri výpočte nijako ukrátené,“ tvrdí exminister.

V prípade žien, ktoré mali priznané starobné dôchodky ešte pred rokom 2004, tak nie je čo prepočítať a tieto dôchodkyne nemajú dôvod to považovať za nespravodlivosť. Najviac tak zmeny pocítia rodičia, ktorí sa starali o deti po 1. januári 2004. Do tohto dátumu sa obdobie materskej a rodičovskej dovolenky započítavalo inak, preto tí, ktorí odišli do dôchodku ešte pred rokom 2004, už prepočty nedostanú.

História Šaštína a význam 15. septembra ako štátneho sviatku

15. september – štátny sviatok

Na Slovensku si 15. septembra pripomíname Sviatok Sedembolestnej Panny Márie, ktorý je aj štátnym sviatkom. Tento deň bol vyhlásený za deň pracovného pokoja zákonom po vzniku samostatnej Slovenskej republiky v roku 1993. Význam tohto dňa je hlboký – vyjadruje nielen kresťanskú tradíciu a úctu k patrónke Slovenska, ale aj historickú pamäť národa. Sedembolestná Panna Mária sa stala symbolom vytrvalosti, viery a nádeje Slovákov v ťažkých časoch. Každý rok 15. septembra prichádzajú tisíce pútnikov do Šaštína na národnú púť. Zúčastňujú sa slávnostnej svätej omše, modlitieb a procesií. Je to príležitosť nielen na duchovné stíšenie, ale aj na stretnutie ľudí z rôznych kútov krajiny.

Šaštín dnes

Dnes je Šaštín-Stráže malé mesto, ale s veľkým významom. Bazilika s kláštorom tvorí jeho srdce a každý rok privíta množstvo pútnikov. Okrem duchovného života mesto ponúka aj prírodné krásy – neďaleko sa nachádzajú borovicové lesy Záhoria, rieka Myjava a viaceré možnosti na prechádzky. Šaštín je teda nielen historickým a náboženským centrom, ale aj miestom pokoja a oddychu.

Prečo práve Sedembolestná?

Sedembolestná Panna Mária je symbolom bolesti, utrpenia, ale aj nádeje a odvahy. Jej „sedem bolestí“ vychádza z udalostí opísaných v Písme svätom – od chvíle, keď sa dozvedela o Ježišovom poslaní, cez jeho umučenie, až po pohreb. Tieto obrazy sprevádzajú aj oltár v Šaštíne.

Slováci si ju uctievali ako matku, ktorá rozumie bolesti, smútku a ťažkostiam. Aj preto sa k nej po stáročia obracali ľudia v časoch vojen, biedy či osobných trápení.

Šaštín – mesto s bohatou históriou

Mesto Šaštín-Stráže leží v západnej časti Slovenska, v Trnavskom kraji. Je známe predovšetkým ako jedno z najvýznamnejších pútnických miest Slovenska. Už stáročia sem prichádzajú ľudia nielen zo Slovenska, ale aj zo zahraničia, aby si uctili Panu Máriu Sedembolestnú, patrónku Slovenska. Prvá písomná zmienka o Šaštíne pochádza zo 13. storočia. Vtedy tu stál malý hrad a neskôr sa vybudovalo mestečko. Význam Šaštína rástol najmä vďaka náboženskému životu. Podľa tradície vzniklo pútnické miesto po udalosti z roku 1564. V tom čase žila v Šaštíne grófka Angelika Bakičová, ktorá mala ťažké manželstvo. Keď sa cítila opustená a utrápená, obrátila sa v modlitbe k Panne Márii, aby jej pomohla zniesť životné bolesti. Jej modlitba bola vyslyšaná, a tak dala z vďaky postaviť sochu Sedembolestnej Panny Márie. Táto socha sa stala predmetom úcty a už v 16. storočí sem prichádzali prví pútnici. Postupne sa Šaštín stal centrom mariánskej úcty na Slovensku. V 18. storočí sa začala výstavba veľkolepého chrámu a kláštora, ktorý dnes poznáme ako Baziliku Sedembolestnej Panny Márie.

Bazilika Sedembolestnej Panny Márie

Výstavba chrámu začala v roku 1736 a dokončený bol v roku 1762. Kostol postavili jezuiti, ktorí šíрили úctu k Sedembolestnej. Chrám má barokový sloh a patrí medzi najkrajšie sakrálne stavby Slovenska. V jeho hlavnom oltári sa nachádza vzácna socha Sedembolestnej Panny Márie, ku ktorej sa veriaci obracajú so svojimi prosbami. V roku 1964 pápež Pavol VI. povýšil chrám na baziliku minor, čo je čestný titul udeľovaný významným kostolom. A v roku 1995, pri návšteve pápeža Jána Pavla II., bola Sedembolestná Panna Mária oficiálne vyhlásená za patrónku Slovenska.

Medzinárodný Deň starých rodičov

Október je mesiacom úcty k starším a v druhú októbrovú nedeľu si pripomíname aj Deň starých rodičov. Tento sviatok si v tomto mesiaci, pripomíname aj na Slovensku. Deň starých rodičov vznikol na podnet Američanky Marian Lucille Herndon McQuade - matky 15 detí a starej matky 40 detí. Kampaň za ustanovenie tohto sviatku začala v roku 1970 a v roku 1973 Západná Virgínia ako prvý štát oslávila tento sviatok. Oficiálne bol vyhlásený v roku 1978. Je to čas, kedy môžeme ešte viac ako inokedy, preukázať starým rodičom našu náklonnosť a lásku. Cieľom je výzva ľuďom, aby premýšľali o vplyve starých rodičov na ich životy a na spoločnosť. Je to príležitosť ukázať lásku k starým rodičom a oni majú možnosť prejaviť svoje city k svojim deťom a vnúčatám, podať im pomocnú ruku a podeliť sa s nimi o životné múdrosti.

Aj v uplynulom období, počas letných prázdnin, sa mnohí presvedčili, aké dôležité sú „medzigeneračné vzťahy.“ Mnohí pracujúci rodičia, sú vďační starým rodičom za starostlivosť, ktorú poskytujú svojim vnúčatám. Veď v nejednej slohovej práci o najkrajšom zážitku z prázdnin, sú hlavnými hrdinami staré mamy a starí otcovia. Starší ľudia majú čo ponúknuť. Sú to ich životné skúsenosti, tradičné hodnoty, zatiaľ čo mladšia generácia prispieva novými myšlienkami a ich realizáciou.

Za posledných 20 rokov slovenská populácia výrazne zostarla. Podľa Sčítania obyvateľov domov a bytov (SODB) 2001 tvorili slovenskí obyvatelia v poproduktívnom veku (65 a viac rokov) 11,4 percenta populácie. V roku 2011 sa ich počet zvýšil na 12,7 percenta a v roku 2021 presiahol počet seniorov nad 65 rokov v slovenskej populácii 17 percent. Informoval o tom Štatistický úrad SR pri príležitosti Európskeho dňa solidarity a spolupráce medzi generáciami.

A na záver citát od neznámeho autora:

„Skutočnými superhrdinami v tomto nie príliš dobrom svete sú starí rodičia, pomáhajú nám naučiť sa prežiť a zabávať sa, aj keď sa všetko rúca.“

Dušičky – spomienka, ktorá prežila stáročia

Začiatok novembra je obdobím ticha, svetla sviečok a spomienok. Cintoríny sa zaplnia ľuďmi, ktorí sa v myšlienkach obracajú k tým, ktorí už nie sú medzi nami. Hoci sú tieto dni dnes súčasťou kresťanského kalendára, ich korene siahajú oveľa hlbšie – do pohanských čias, k starým Slovanom, ale aj k dávny Keltom.

Ešte pred príchodom kresťanstva uctievali starí Slovania svojich predkov s hlbokým rešpektom. Verili, že duše zosnulých nezmizli, ale žijú ďalej v inom svete – vo svete predkov, ktorý bol s tým našim stále prepojený. Práve počas určitých období v roku sa táto hranica medzi svetmi stenšila a umožnila dušiam mŕtvych vrátiť sa na návštevu k svojim blízkym. Tieto dni boli sprevádzané špeciálnymi rituálmi, ktoré Slovanom pomáhali udržať rovnováhu medzi svetmi. V jeseni sa konali takzvané „dziady“ – sviatky zosnulých, počas ktorých sa pripravovalo jedlo nielen pre živých, ale aj pre mŕtvych. Večere sa kladli na stôl alebo rovno na hroby, nechýbali sviece, oheň ani modlitby. V domoch panovalo ticho, dvere zostávali odomknuté, aby duše predkov mohli vstúpiť, a nikto ich neodplašil. Zapalovali sa ohne, ktoré ukazovali cestu dušiam, a verilo sa, že ak sa o predkov postaráme, budú nás chrániť po celý rok.

Rodiny často nechávali na stole celý večer prázdny tanier, pohár vody alebo kúsok chleba – ako tiché pozvanie pre dušu blízkeho zosnulého. Nik sa v ten večer nesmel hádať, nevynášal sa smeti, ani sa netkali látky – všetko, čo by mohlo „preťať“ cestu medzi svetmi, sa odkladalo. Ľudia sa rozprávali o zosnulých, spomínali na nich v

dobrom, verili, že ich prítomnosť je v ten večer skutočná a liečivá. V niektorých oblastiach sa k „dziadom“ viazali aj piesne, modlitby či drobné obetné rituály pri ohni. Duša mala byť poctená, vypočutá, nakrmená, a napokon v pokoji vyprevedená späť. Celý rituál sa niesol v tichosti a pokore. Tento dávny sviatok predkom pripomínal, že smrť nie je koncom, ale pokračovaním príbehu, ktorý je stále spätý s našimi životmi.

Podobné zvyky mali aj Kelti, ktorí oslavovali sviatok Samhain – prechod medzi svetlom a tmou, letom a zimou. Verili, že posledný októbrový večer sa duše mŕtvych vracajú medzi živých, aby si našli pokoj alebo dokončili, čo nestihli. Domácnosti zhasínali starý oheň a zapalovali nový z posvätného ohniska. Jedlo sa nechávalo na prahu, sviečky na oknách osvetľovali cestu dušiam.

Samhain bol zároveň časom veštenia, predpovedí a uctenia všetkého, čo nás presahuje. Práve z tohto keltského sviatku neskôr vznikol Halloween, ktorý sa v anglosaskom svete slávi dodnes.

Keď kresťanstvo začalo prenikať do strednej a východnej Európy, cirkev si uvedomila, že spomienka na zosnulých je v ľuďoch hlboko zakorenená. Namiesto toho, aby tieto zvyky potlačila, začala ich premieňať a dávať im nový – kresťanský – obsah. V 9. storočí benediktínski mníši zaviedli 2. november ako deň modlitieb za všetky zosnulé duše. Chceli, aby sa na všetkých mŕtvych – nielen na svätých – spomínalo s úctou a nádejou. Ich cieľom bolo modliť sa za duše, ktoré ešte nedosiahli nebo, a pomôcť im tak dosiahnuť večný pokoj.

Tieto modlitby neboli len tiché – boli spevavé, hlboké, plné pokory a viery. V kláštoroch sa v ten deň spievali špeciálne gregoriánske žalmy, ktorých slová prosili o svetlo, pokoj a odpustenie. Najznámejšou liturgickou piesňou tej doby sa stalo Requiem – omša za mŕtvych, sprevádzaná smútočným spevom „Dies irae“, ktorý opisuje posledný súd a nádej na vykúpenie. Mníši verili, že ich modlitby môžu ovplyvniť osud duší, ktoré ešte neboli prijaté do večnosti.

A tak sa pôvodné pohanské sviatky predkov spojili s kresťanským učením o spásе duše. Z ohňov pri posvätných hájoch sa stali sviece na hroboch, z pohostenia dušiam vznikla pamätná modlitba a z mystického rozprávania o návrate zosnulých sa stala tichá osobná spomienka. Dnes zapálime sviečku, upravíme hrob, na chvíľu sa zastavíme a v myšlienkach oslovíme tých, ktorí odišli. Niektorí sa pomodlia, iní len v tichu postoja. Spoločné je to najdôležitejšie – že nezabúdame.

Dušičky dnes už nie sú len cirkevným sviatkom. Sú dňom, ktorý v sebe nesie stopy starých čias, keltských rituálov, slovanských hostín aj gregoriánskeho spevu. Všetky tieto vrstvy sa prelínajú v jednom geste – v plameni sviece.

Kedy lásky vznikali cez listy, nie cez internet

Kde sú tie časy, keď sa city nevyznávali v rýchlych správach cez telefón, ani cez obrázkové smajlíky (malé usmievavé alebo iné tváričky v správe), ale v krásne napísanom liste? V dobe, keď sa srdce rozbúchalo, pero sa rozbiehlo po papieri a každý ťah ruky niesol kúsok duše. Každá čiarka, každé slovo, každý zalomený roh papiera či vysušená kvapka atramentu – to všetko malo svoju váhu. Dnes by mladí povedali, že to bola láska „na starý spôsob“ (tak, ako to robili naši rodičia či starí rodičia). Ale možno práve ten spôsob bol ten pravý.

V súčasnosti sa väčšina citov odohráva *online* (na internete). Namiesto poštovej známky stačí kliknúť na tlačidlo „odoslať“. Namiesto papierového listu príde krátká správa na mobil, alebo príspevok na sociálnej sieti (internetovej stránke, kde ľudia zdieľajú fotografie, komentáre a píšú si navzájom). Jednou z najznámejších je Instagram – miesto, kde sa city často skrývajú za fotografie a malé symboly, napríklad srdiečko (znak „páči sa mi to“).

Ale povedzme si úprimne – môže digitálne srdiečko (obrázok na obrazovke) nahradiť to ručne nakreslené na okraji listu? Môže správa cez obrazovku nahradiť vôňu parfumu, ktorú do obálky vpustila zamilovaná duša?

Láska kedysi rástla pomaly. V listoch, v pohľadoch, v nenápadných dotykoch počas prechádzok. Niekedy sa ruky stretli až po treťom stretnutí a ten okamih mal cenu zlata. A keď sa list stratil na pošte? Bola z toho dráma hodná románu. No aj neistota mala svoje čaro – učila trpezlivosti, schopnosti čakať a vážiť si každé milé slovo. Z pohľadu psychológie (náuky o duši a správaní) malo takéto pomalé budovanie vzťahu množstvo výhod. Rozvíjala sa schopnosť komunikovať, pomenovať emócie, porozumieť iným aj sebe. Vznikalo puto, ktoré nebolo založené na rýchlosti, ale na hlbokkej blízkosti a vzájomnom porozumení.

Dnes sa ľudia často zoznamujú na aplikáciách (programoch v mobile) ako *Tinder*. Na obrazovke mobilu si len preklikávajú fotografie a rozhodujú sa, kto sa im páči. Stačí pohyb prsta – zľava doprava znamená „nie“, sprava doľava „áno“. Je to rýchle, možno praktické, ale kde je v tom romantika? Kde sú tie milé omyly, keď list skončil u susedky, ktorá si ho potajomky prečítala a až potom priznala, že nie je pre ňu? Kde je to sladké tajomstvo, keď si list schovávala pod vankúš ako najväčší poklad?

Moderná doba nám ponúka pohodlie, no nie vždy nám dá to, čo duša potrebuje. Možno je čas vrátiť sa v myšlienkach k perám, papieru, obálkam a k tichým chvíľam, keď človek čakal na list, čítal ho znova a znova a srdce mu pri každom riadku bilo silnejšie. Jeden úprimný list môže zahriať viac než stovky správ cez internet.

A kto vie – možno by sa práve teraz niekomu z nás zišiel taký starý, poctivý list. Alebo aspoň pohľadnica s jednoduchou vetou:

„Myslím na teba...“

Maľovanie na kamene

S prvými letnými lúčmi sme na terase nášho zariadenia začali tvoriť maľby na kamene. Pod rukami našich klientov oživali farebné zvieratká, kvietky a veselé vzory. Tieto chvíle zanechali krásne spomienky v podobe našich výtvorov.

Naši Jubilanti

Pán starosta RNDr. Martin Zaťovič prišiel osobne zagratulovať našim jubilantom a odovzdať im malú pozornosť. Jeho prítomnosť a milé slová rozžiarili nejednu tvár. O krásny sprievodný program sa postarali Dúbravské divy, ktoré nám svojím spevom spríjemnili dopoludnie.

Vystúpenie centra rodiny a výnimočná návšteva

Dopoludnie sme strávili v príjemnej atmosfére na terase, kde sa o kultúrny zážitok postarali hostia z Centra Rodiny so svojim hudobným a speváckym vystúpením. Výnimočným momentom bola návšteva emeritného arcibiskupa Róberta Bezáka, ktorého láskavé slová priniesli našim seniorom duchovné povzbudenie a radosť.

Otvorenie letnej terasy

Otváranie našej letnej terasy prinieslo skvelú atmosféru plnú hudby, tanca a radosti. Naša obľúbená Senioranka nás potešila spevom a tancom. V horúcich dňoch nás osviežil zmrzlínár z miestnej cukrárne, ktorý ponúkol našim klientom chutnú zmrzlinu.

Klavírný koncert

V našom zariadení sme mali tú česť zažiť výnimočné klavírne vystúpenie Williama Graffingera, ktoré bolo doplnené krásnou poéziou Natáše Kuliškovej Čeganovej. Tento nezabudnuteľný kultúrny zážitok nám sprostredkoval náš klient, ktorého rodina má blízko k umeniu.

Tvorivé ruky v pavilóne DAT

Klienti z oddelenia DAT opäť prejavili svoju šikovnosť a kreativitu pri výtvarných a remeselných aktivitách. Tieto spoločné chvíle nielen podporujú jemnú motoriku, ale prinášajú aj radosť a pocit zmysluplne stráveného času.

Posedenie pri čaji a chutných plackách na terase v pavilóne B

Naša pravidelná aktivita „Čaj o druhej“ sa niesla v znamení pohody a chutí detstva. Spoločne sme pripravili cesto na zemiakové placky, ktoré sme si po obede s radosťou vypražili na terase. Vôňa sa niesla celým areálom. Nechýbala ani dobrá nálada a spokojné úsmevy. Tak chutí leto u nás!

udialo sa

Aktivity na terase v pavilóne C

Naša terasa sa postupne mení na malý kvetinový raj, ktorý sa stáva našim útočiskom plným pokoja a radosti. Cvičíme, hráme bingo, staráme sa o kvety a našu záhradku, ktorá nám prináša každodennú radosť.

Letná DJŽ grilovačka sa stala už tradičným vyvrcholením letnej sezóny, na ktorú sa každý teší. Celým zariadením sa niesla vôňa grilovaných dobrôt, ako sú klobásky, kuracie krídelká, krkovička, kuracie stehienka a mnohých iných lahôdok. V teplom počasí sme sa osviežovali nielen nealko pivom a malinovkou, ale aj šľavnatým melónom.

predstavujeme vám . . .

Z nášho kolektívu vám predstavujeme zamestnancov, ktorí nechali nazrieť do svojho profesijného a súkromného života.

DNES: Rastislav Viglaský, vedúci prevádzkového úseku

Dobrý deň,

volám sa Rastislav Viglaský a pochádzam z Bratislavy, kde som vyrastal aj žijem. Po skončení základnej školy som sa rozhodol pre Strednú priemyselnú školu strojnícku, kde som získal základy, ktoré ma viedli k technickému smerovaniu. Po štúdiu som nastúpil do Pozemných stavieb, kde som počas niekoľkých rokov nadobudol cenné skúsenosti a postupne sa vypracoval na pozíciu majstra.

Počas môjho pracovného života som pôsobil v rôznych technických a prevádzkových oblastiach – jednou z nich bolo aj pôsobenie v spoločnosti Dom A-Z.

Dnes pracujem v Domove jesene života ako vedúci prevádzkového úseku. Moja pracovná náplň zahŕňa zabezpečovanie technickej prevádzky zariadenia, koordináciu údržby a opráv, starostlivosť o chod budovy, ale aj riešenie každodenných praktických výziev, ktoré prináša život v zariadení sociálnych služieb. Práca ma baví, pretože je pestrá, dynamická a zároveň mi dáva pocit zmysluplnosti – viem, že tým, čo robím, prispievam k pohodliu a bezpečiu našich klientov.

Vo voľnom čase rád cvičím a venujem sa pohybu – či už ide o bicyklovanie, alebo aktívne spoznávanie Slovenska. Som vášnivý motorkár a veľmi rád objavujem nové miesta práve zo sedla motorky – jazda mi dáva slobodu, pokoj a radosť z cesty. Rád tiež varím a trávim čas s rodinou či priateľmi. Oddych pri mori, šum vln a chvíle ticha sú pre mňa tým najlepším spôsobom, ako načerpať nové sily.

Práca v DJŽ ma naučila, že spoľahlivosť, pohotovosť a dobrý kolektív sú základom pre to, aby všetko fungovalo tak, ako má. A keď sa niečo pokazí – tak to jednoducho opravíme. Aj o tom je život.

Pripravil : Rastislav Viglaský

Jesenná dekorácia

Prinášame vám jednoduchý pracovný postup na vytvorenie jesennej dekorácie z prírodných materiálov. Táto aktivita podporuje jemnú motoriku, kreativitu a prináša radosť z tvorby.

Postup:

1. Potrebujeme: Konáriky, lístie, šišky, gaštany , nožnice , špagát
2. Konáriky zviažeme do kruhu pomocou špagáta.

3. Lístie , šišky a gaštany prilepíme na veniec pomocou tavnej pištole .
4. A máme hotovo! Veniec môžeme zavesiť na dvere alebo stenu .

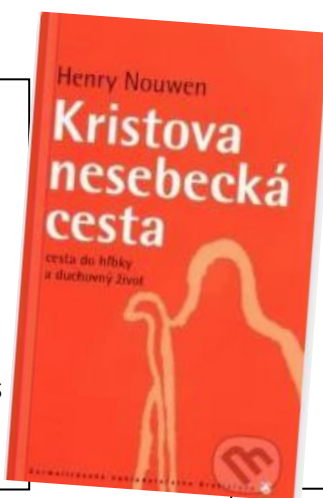

Milí čitatelia,

Letné mesiace ešte doznievajú v teple posledných lúčov, no pomaly sa vytrácajú. Prichádza čas, keď sa dni skracujú, rána bývajú tichšie a chladnejšie, a svetlo získava jemný zlatistý nádych. Jeseň klope na dvere – nesie so sebou nielen vôňu zrelých jablák, šušťanie lístia pod nohami či farebný kabát prírody, ale aj pokoj, ktorý nám dovolí spomaliť a obrátiť pozornosť do svojho vnútra. Jeseň je ideálnym obdobím na návrat ku knihám. Na nasledujúce mesiace sme pre vás pripravili výber kníh, ktoré potešia, rozveselia, ale aj ponoria do tajomstiev minulosti či duchovnej cesty.

Kristova nesebecká cesta (J. M. Nouwen):

Pokušenie Krista na púšti, ako nám ho približuje Písmo, je výpoveďou o náchylnosti ľudí každej doby stať sa niekým a obdivovaným. Byť mocným, dôležitým a veľkolepým, to bola ponuka daná Kristovi od diabla, tá istá, ktorá dnes atakuje nás.

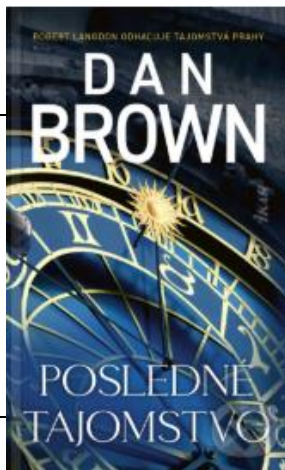

Záhrada tajomstiev (E. James):

Dej románu sa striedavo odohráva od 20. do 50. rokov minulého storočia a v roku 1981, keď celé Spojené kráľovstvo žilo nadchádzajúcou kráľovskou svadbou. V centre príbehu stoja tri veľmi rozdielne, ale silné ženy. Erice Jamesovej sa opäť raz podarilo napísať presvedčivý viacgeneračný dramatický rodinný príbeh, s ktorým sa ľahko stotožníme.

Posledné tajomstvo (D. Brown):

Autor slávneho Da Vinciho kódu sa vracia na scénu so šokujúcim románom odohrávajúcim sa v legendami opradenej Prahe.

Vedeli ste, že...?

Slávna spisovateľka Agatha Christie, známa ako „kráľovná detektívok“, trpela dyslexiou – poruchou čítania a písania. Napriek tomu napísala vyše 80 kníh, ktoré boli preložené do viac ako 100 jazykov. Dodnes patrí medzi najpredávanejších autorov všetkých čias.

Martin Kukučín, vlastným menom Matej Bencúr, bol nielen spisovateľ, ale aj lekár. Dlhé roky pôsobil v chorvátskej Dalmácii a neskôr až v Južnej Amerike, no vždy sa vracal k slovenskému prostrediu vo svojich príbehoch.

NOVÍ KLIENTI, ktorí medzi nás prišli: jún – júl - august

pani Rozália S.	pani Juliana G.	pani Oľga S.	pán Eduard M.	pán Gabriel G.
pani Viera C.	pani Oľga Š.	pani Eva K.	pán Peter T.	pani Anna H.
pani Jolana P.	pani Eva O.	pani Valéria D.	pán Konštantín Š.	

Vitajte medzi nami !

NAŠI OSLÁVENCI: september – október – november

p. Marta B.	p. Margita Š.	p. František R.	p. Anna H.	p. Eduard M.
p. Mária M.	p. Zdenka V.	p. Oľga S.	p. Zdenka N.	p. Milan K.
p. Tilda M.	p. Roman P.	p. Mária J.	p. Anna Š.	p. Helena D.
p. Cyril V.	p. Ľubomír K.	p. Pavol K.	p. Viera Š.	p. Edita S.
p. Mária Č.	p. Róbert Š.	p. Ján G.	p. Matilda Z.	p. Jolana P.
p. Mária Š.	p. Eva M.	p. Alžbeta Z.	p. Jaroslav K.	p. Neva R.
p. Viera B.	p. František J.	p. Alexander Č.	p. Anna N.	p. Valentín Z.
p. Renata S.	p. Daniela A.	p. Ján S.		

Srdečne blahoželáme !

.....

A čo pre Vás pripravujeme? september – október – november

- Rozlúčka s letom
- DJŽ-branie
- Športová olympiáda
- Jesenná brigáda
- Október fest – hudobné vystúpenie
- Spomienkové stretnutie – pamiatka zosnulých
- Tekvicová slávnosť
- Oslava jubilantov
- Kávičkáreň
- Spevokol
- Filmové premietanie
- Šikovné ruky – v tvorivých dielničkách
- Tanečná rozcvička
- Čítanie pri lôžku
- Nácvik jemnej motoriky
- Pečenie – skupinová aktivita v terapeutickej kuchynke
- Spoločenské hry (karty, bingo, človeče nehnevaj sa!, šach)
- Zdravotní klauni
- Duchovné aktivity (sv. ruženec, sv. omša, evanjelické služby Božie)
- Kognitívne aktivity – pamäťové hry a cvičenia
- Prechádzky v areáli DJŽ

 Vnúčik sa pýta babky:

- Babi, prečo na jeseň padajú listy?
- Lebo aj stromy si potrebujú oddýchnuť od zelene!

 Dedko drží v ruke gaštan:

- Kedysi som si z toho vyrábal zvieratká...
- Babka: - Teraz si z toho vyrábaš liečivý vankúš na kríže.

 Na trhovisku:

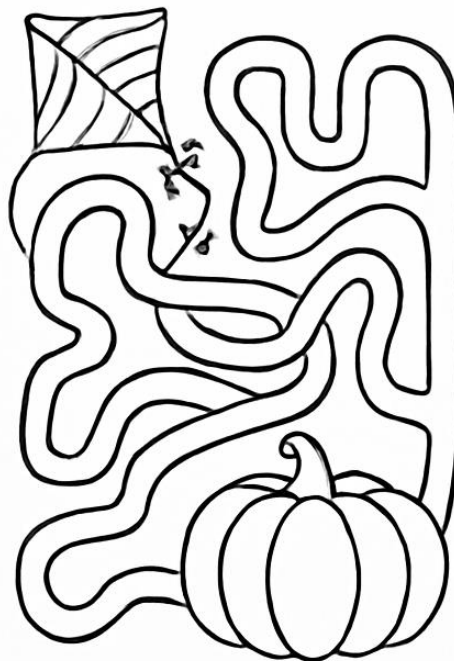
- Tieto jablká sú na čo?
- Na jablkový koláč, na kompót, na štrúdl...
- A nie sú aj na zľavu?

 Malý Janko sa pozerá na tekvicu:

- Mami, to je Halloween?
- Nie, to je obed. Dnes bude tekvicová polievka!

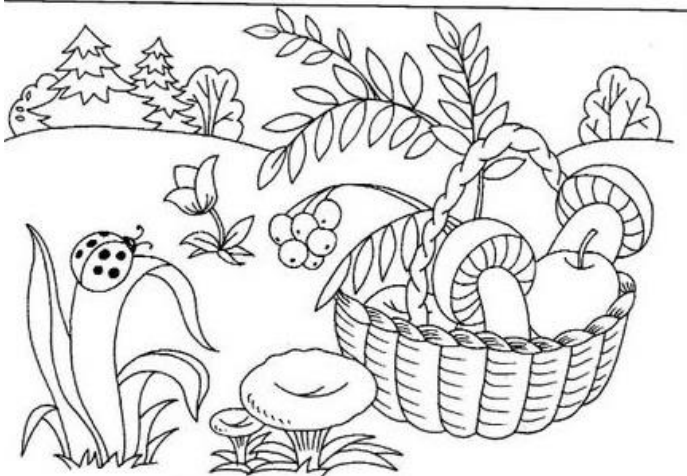
 Babka sa rozpráva s vnukom:

- Na Dušičky chodíme na cintorín, aby sme si spomenul
- A keď zabudneme, oni si spomenú na nás?

 Pri hrobe:

- Teta, prečo plačete?
- Lebo dedo tu leží ticho už desať rokov... a doma nebol ticho ani desať minút!

Nájdí 10 rozdielov.

Spoj správne zvieratá.

Halowenske počítanie

Inštrukcia: Spojte mená spisovateľov a ich diela.

Jozef Karika
Dominik Tatarka
Hana Zelinová
Jožo Nižňanský
František Švantner
Ľudo Zúbek
Mária Ďuričková
Ľudo Ondrejov
Michal Hvorecký
Milka Zimková

Panna zázračnica
Pásla kone na betór
Čachtická pani
Alžbetin dvor
Doktor Jesenius
Zbojnícka mladosť
Nevesta hôľ
Naum
Danka a Janka
Trhlina